

ÁLLAMBÖLCSELETI TÖREDÉK

FLORILEGIUM

Series Iurisprudentiarum ac Politicarum 2.

Sorozatszerkesztő
TAKÁCS PÉTER

J_D

JURIS DICTIO

A Széchenyi István Egyetem
Deák Ferenc Állam- és Jogtudományi Karának
kiadványai

ÁLLAMBÖLCSELETI TÖREDÉK

Somló Bódog írásai és hátrahagyott jegyzetei
egy megírni tervezett *Állambölcselet*ből

A szöveget sajtó alá rendezte
és a kötetet szerkesztette:

TAKÁCS PÉTER

Gondolat Kiadó
Budapest, 2016

Készült az OTKA K 108790. számú, *A modern állam változásai – Történeti perspektívák és a jelenkori kihívásokra adott válaszok* című kutatási projektje keretében és támogatásával. A projekt a győri Széchenyi István Egyetem szervezeti keretei között zajlik, részben más egyetemek kutatóinak közreműködésével. Honlapja: <http://www.dfk-otka.sze.hu>. – Az előkészítő munkákat és a megjelentetést – a tehetséges egyetemi hallgatók szakmai előmenetelét segítő Nemzeti Kiválóság Program, azon belül pedig az Emberi Erőforrások Minisztériuma közbejöttével, a „Hazai tudományos diákköri műhelyek támogatása” keretében elnyert, NTP-HHTDK 16-0068. számú, *Retorika és prezentációs technikák a jogtudományban* című pályázati keret révén – a Széchenyi István Egyetem Állam-és Jogtudományi Kara is támogatta.

A kézirat anyagának összeállításában tanácsaival közreműködött: Varga Csaba. A szöveget jegyzetekkel ellátta, Somló Bódog életrajzát írta és műveinek bibliográfiáját összeállította: Takács Péter. A borítót Benson Kua fényképének felhasználásával Lipót Éva készítette.

© Szerzők, 2016
© Szerkesztő, 2016

Minden jog fenntartva. Bármilyen másolás, sokszorosítás,
illetve adatfeldolgozó rendszerben való tárolás
a kiadó előzetes írásbeli hozzájárulásához van kötve.

www.gondolatkiado.hu
facebook.com/gondolat

A kiadásért felel Bácskai István
Olvasószerkesztő Gál Mihály
A kötetet tervezte Lipót Éva

ISBN 978 963 693 684 6
ISSN (*Florilegium*) 2498-7603
ISSN (*Juris Dictio*) 2416-1500

TARTALOM

Előszó	9
--------	---

SOMLÓ BÓDOG AZ ÁLLAMRÓL ÉS AZ ÁLLAMBÖLCSELETRŐL

I. Az államról és az államelmélet történetének feldolgozásáról

1. Az állam. <i>Jegyzetek az állam és a politika általános sajátosságairól</i>	19
2. „Az állambölcészet történelme”. <i>Jegyzetek</i>	36

II. Tanulmányok, jegyzetek és töredékek az állambölcselet történetéről

3. Platón államtana	41
4. Töredékek Xenophónról	52
5. Jegyzetek Arisztotelész <i>Politikájához</i>	54
6. Jegyzetek Cicero állam- és jogbölcseletéről	73
7. Jegyzetek Szent Ágoston állambölcseletéről	83
8. Jegyzetek Aquinói Szent Tamás állambölcseletéről	92
9. Töredékek Kempis Tamástól	102
10. Machiavelli	104

III. Értelmező jegyzetek / 135

SOMLÓ BÓDOG ÁLLAMBÖLCSELETÉRŐL

Varga Csaba: Bevezető gondolatok Somló Bódog állambölcseleti feljegyzéseinek korábban megjelent részeihez	157
Takács Péter: Somló Bódog államelméletei. Az állam az örökkévalóság és a pillanat nézőpontjából	169

FÜGGELÉK

Somló Bódog élete és pályája	191
Somló Bódog művei	225
Képek, dokumentumok	239
Reményik Sándor: <i>Tragédia</i>	251
Források	253
Köszönetnyilvánítás	255
Névmutató	257

*Azoknak,
akik Kolozsváron és a hasonló sorsú városokban
magyar nyelven tanítanak vagy tanulnak államtudományt,
jogot, filozófiát, szociológiát és más társadalomtudományokat.*

